

χαρακτηριστικῆ αὐτῆς νά. Ἄτυχός ὁ κ. συγγρ. δὲν ἔχει τὴν ἀναγκαίαν ἐπιστημονικὴν μόρφωσιν, ὥστε δὲν δύναται πολλὰκις νά ἐρμηνεύῃ προσηκόντως τὰ φαινόμενα· ἀλλὰ πάντοτε τὸ πόνημα αὐτοῦ εἶναι πολλοῦ λόγου ἀξία συμβολῆεις τὴν γνώσιν τῶν ἐν Κατπαδοκίᾳ λαλουμένων Ἑλλ. ἰδιωμάτων.

Δημιῶδες λεξιλόγιον καὶ μάλιστα τῆς Ἡπειροθεσσαλικῆς διαλέκτου, φέρει σῆμα τὸ παράγγελμα τοῦ αἰοιδίμου Κοραΐ: «Ἐρευνάτε τὴν δημιῶδη, ἕως οὗ ἀναλάβῃ τὸ μητρικὸν αὐτῆς βαθὺ καὶ εὐμορφὸν χρῶμα». Ἡ συλλογὴ αὕτη εἶναι ἰκανῶς πλουσία, συγκειμένη ἐκ λέξεων 2,210, ὃ δὲ συγγρ. αὐτῆς φαίνεται ἀνὴρ λόγιος καὶ ζηλωτῆς τῆς τε ἀρχαίας καὶ νέας Ἑλλην., διὸ σχεδὸν πάντοτε ἐπίσταται τὴν ἀντιστοιχον τῆ νέας ἀρχαίαν λέξιν. Λυπηρὸν δ' ὅμως εἶναι ὅτι οὔτε τὴν ἀναγκαίαν ἐπιστημονικὴν παιδείαν κίκτηται οὔτε τὴν ἀπό τινων ἐτῶν μεταβληθεῖσαν παρ' ἡμῖν ἔρευναν τῶν τοιοῦτων πραγμάτων παρακολουθεῖ. Ἐγυτεύθεν πρῶτον καταγράφει καὶ τὰς λέξεις τῆς Κουτσοβλαχικῆς γλώσσης μετὰ τῶν Ἑλλήν., φρονῶν ὅτι καὶ αὐταὶ ἀπαρτίζονται μέρος τῆς Ἡπειροθεσσαλικῆς διαλέκτου. Ἐπειτα δὲν φαίνεται ἀπηλλαγμένος τῶν ἰδιωμάτων καὶ κληρονομηθείσης τῆς ἐπιστημονικῆς νοσοῦ ἐντεῦθεν περιπίπτει εἰς εἰκὸς παλαιῶς ἀμαρτήμασι περὶ τὴν παρανομιαν τῶν λέξεων. Οὕτω λ. γ. ἀνάγει τὸ ἀποστειγνὸν ἀπόσθηνω, τὸ Τουρκ. ἀραλίκι εἰς τὸ ἀραῖω, τὸ Λατ. ἀσπρος εἰς τὸ ἀσπίλος, τὸ Τουρκ. ἄτι γράφει διὰ διπτοῦ ττ καὶ ἀνάγει εἰς τὸ βῆμα ἄττω, τὸ Λατ. βοῦλλα ἀνάγει εἰς τὸ βομβυλίς, τὸ ἀρχ. Περσ. ἀναξυοίς, παράγει ἐκ τοῦ ἀνω σύρεσθαι, τὸ Σλαβ. γκλάβα παράγει ἐκ τοῦ Μακεδ. κεβλή, τὸ ἀρχαῖον Ἑλλ. διάζομαι γράφει διὰ τοῦ υ καὶ συνάπτει πρὸς τὸ δυνάζομαι, τὸ Τουρκ. ἔμ-ἔμ παράγει ἐκ τῆς προθέσεως μετὰ ἡ τοῦ μορίου ἄμα, τὸ ἐπιθετον ζερβός παράγει ἐκ τοῦ Λατ. servus, τὸ γροικῶ συνάπτει πρὸς τὸ γρούζω, ὃ ἀδύνατον τεχνολογικῶς, τὸ ἡμπορῶ ἀνάγει εἰς τὸ Λατ. imperio, τὸ μαλώνω εἰς τὸ maledico καὶ malo, τὸ νηρηιοῦμαι παράγει ἐκ

τοῦ ντήρησι καὶ τοῦτο ἐκ τοῦ ἀντίρρησις, τὸ κρένω, εἰ καὶ ἐρμηνεύει διὰ τοῦ κρῖνω, δικαίω, ἐνάγω, ὀμιλῶ, χαιρετίζω, γράφει διὰ τοῦ αἰ ἀνάγων εἰς τὸ ποιητ. κραινω κλπ. Παρὰ ταῦτα δὲ ἀρνείται παραδόξως τὴν σύναψιν τοῦ βρέ, μπρέ, μωρέ ὡρὲ πρὸς τὸ μωρός λέγων αὐτὴν ἀπιθανον. Ἄλλὰ παρὰ τὰς ἐλλείψεις ταύτας ὁ κ. συγγρ. εἶναι ἀξίος πολλῶν ἐπαίνων δι' ὅσα μετὰ πολλῆς ἐπιμελείας καὶ ζήλου συνέλεξε καὶ ἠρμήνευσεν.

«Δημιῶδης γλωσσικὴ ὕλη ἐξ Αἶνου»

Πραγματεία ἐκτενῆς ἐκ σελίδων πυκνότητας γεγραμμένων 266, περιέχουσα ἄσματα μετὰ ἐρμηνείας τῶν ἐν αὐτοῖς ἀγνωστοτέρων λέξεων, παροιμιῶν καὶ παροιμιώδεις φράσεις, φράσεις διαφόρους, εὐχάς, ἀράς, ἔρκους, κινήματα, κύρια ὀνόματα, δίστιχα, ἀλλὰ στιχοῦργήματα καὶ τέλος παραμύθια. Ὁ φιλότιμος συγγραφεὺς εἰργάσθη πάντως ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἰς καταρτισμὸν τῆς πλουσιωτάτης αὐτοῦ συλλογῆς. Οὐδεμία δὲ ἀμβολία ὅτι ἀν εἶχε τὴν εὐτυχίαν νά εἶναι καὶ ἐπιστημονικῶς κατηρτισμένος, τὸ πόνημα αὐτοῦ θά ἦτο τῶν κρατίστων διαγωνισμάτων. Ἀπὸ τῶν στερεοῦται ὡς φαίνεται τοιαύτης παιδείας, διὸ παρατίθεται πολλὰκις ἀνὴ ἀπτόως πρὸ τῶν ἠσοῦδαϊστῶν γλωσσικῶν φαινομένων, οὕτω δὲ μᾶλλον κινεῖ τὴν λύπην ἡμῶν ἐπὶ τῇ ἐλλιπεῖ διδασκαλίᾳ ἢ εὐχαριστεῖ ἐφ' οἷς παρέχει. Καὶ ὅμως ἔχει ἡ ἐν Αἶνω λαλουμένη πολλὰ προσοχῆς ἀξία φαινόμενα· οὕτω λ. γ. λέγεται αὐτόθι Ἄφροάτης ὁ Εὐφροάτης καὶ Τρίχας ὁ Τίγρης, μᾶρ ἀντί μὴ γάρ, παλαιῶ=παλαιῶ, κιουλίζω=κυλίω, ἐρίζομαι, λυέται=ἀλύει, πλανᾶται, πῆδαλος ὁ σκώληξ τοῦ τυροῦ, ὃ ἐν Κρήτῃ πηδύταλος, χίβδαλα=κίβδαλα, οἶον ὁ νοῦς του ἴναι στὰ χίβδαλα (=φρονεῖ ἄτοπα), ὃ ἄνδρας μου ἴς τὰ χίβδαλα κ' ἐγὼ ἴς τὰ χίβδαλισματα (περὶ γυναικὸς ἐλαφρῶν ἡθῶν). Ἴδιαι δὲ παρατηρήσεις ἀξία εἶναι τὰ ἐν ἐνὶ ἄσματι ἀναγνωσκόμενα Μαρό, γοαί, χασοφγγαρά, δωδεκαρά, παιδά, δόντα κλπ., ἅτινα προδήλως ἐμφαίνουσι νησιωτικὴν ἐποικίαν τῶν λαλούντων αὐτά. Ἄλλὰ εἰ καὶ αἱ ἐλλείψεις αὐταὶ εἶναι λίαν

Εὐδελος

Ἰ. Δ'

Ἰωσσοῦς

Διαγω

11048

Ἰ. Δ. εν

Αδιναις

Ἰωσσοῦς

υπὸ

Ελαργας

Ἰ. Δ.

Ἰ. Δ. εν

Ἰωσσοῦς

Ἰ. Δ.

AKA Δ

(α) εν τῷ δὲν ἄρ' ἀμ' εἰ σὺ δὲ ἀρχὴ
ἀρχαῖον τῆς τρίχας εἰ μὴ φῶν
(ἐν τῷ ἄσματι ἀλλοφῶν),

αίσθηται, οὐχ ἤττον ἢ ἀξία τῆς πλουσίας συλλογῆς ὡς ἀπλοῦ ὕλικου εἶναι πάντοτε μεγάλη διὰ τὴν πολλὴν ἐπιμέλειαν τοῦ κ. συγγρ.

« Ἑλληνικὴ ζωὴ » ἔργον μακροῦ χρόνου καὶ πόνου, ὅπως καὶ μόνῃ ἢ ἑκτάσιν αὐτοῦ ἐκ σελίδων μικροῦ σχήματος 1318 ἐμφαίνει. Καθ' ἃ δὲ ὁ κ. συγγρ. ἐν τῇ εἰσαγωγῇ αὐτοῦ λέγει, ἔχει συλλεξεί 50 περίπου χιλιάδας φράσεων, παροιμιῶν, παροιμιαικῶν φράσεων, μεταφορῶν, ἀποφθεγμάτων, συστάσεων, ἐπαινῶν, ἐπιτιμησέων καὶ παντοίων ἄλλων.

Οὐδεμία ἀμφιβολία ὅτι ὁ μέλλων λεξικογράφος τῆς ἡμετέρας γλώσσης οὐκ ὀλίγα θέλει ἀντλήσει ἐκ τῆς πλουσιωτάτης συλλογῆς τοῦ κ. συγγραφέως, καθ' ἃν τρόπον καὶ οἱ περὶ τὴν λεγομένην λαογραφίαν ἀσχολούμενοι, πάμπολλα θέλουσιν εὑρεῖ πολλῆς προσοχῆς ἀξία ἐν τῷ θεσφαῖ τῶν φράσεων, ἃς μετὰ θαυμαστῆς φιλοπονίας συνελεξεν ὁ φιλότιμος συγγραφεὺς. Ἐρμηνεῖαν τῶν γλωσσικῶν φαινομένων, οἷον ἐπιμολογίαν λέξεων, ἐρμηνεῖαν γραμματικῶν τύπων, φθόγγων κτλ. δὲν ἐπιχειρεῖ, φαίνεται μάλλον συλλεγεὺς ἢ ἐρμηνευτὴς τοῦ γλωσσικοῦ θεσαυροῦ, ἀλλὰ καὶ οὕτως τὸ ἔργον αὐτοῦ εἶναι ἀξίον πολλῶν ἐπαινῶν.

Οἰοῦνται καὶ ἴστο μελέτη περὶ τῆς γλώσσης καὶ τῶν ἠθῶν καὶ ἐθίμων τῶν κατοίκων τοῦ δήμου Οἰνούντος τῆς ἐπαρχίας Λακεδαιμόνος, φέροντα τὸ ῥητὴν «Κρείσσόν ἐστι τὸ κατὰ δύναμιν εἰσενεγκεῖν ἢ τὸ πᾶν ἐλλείπειν». Ἔργον μακρὸν καὶ πολυμερές, μελέτη ἀρτία, ἐκ σελ. μεγάλων 275, διαλαμβάνει πρῶτον περὶ τῆς γεωγραφίας καὶ ἱστορίας τῶν χωρῶν τοῦ δήμου Οἰνούντος. Ἐν τῷ μέρει τούτῳ φαίνεται ὁ συγγρ. ἰκανὸς ἐμπειρος τῶν πηγῶν ἀρχαίων τε καὶ νεωτέρων, Ἑλληνικῶν καὶ ἀλλογλώσσων, καὶ συνετὴν ποιούμενος τούτων χρῆσιν, εἰς ἃν μεγάλως ἐπεκύρησε καὶ ἡ αὐτοψία. Μετὰ ταῦτα ἐξετάζει τὴν γραμματικὴν τῆς διαλέκτου, ἐπιμελῶς φιλοτιμηθεὶς νὰ καταγράψῃ καὶ ἐρμηνεύσῃ τὰ ἐν αὐτῇ γλωσσικὰ φαινόμενα. Ἐν τούτῳ τὰ πολλὰ μὲν κατορθεῖ, ὀλίγα δὲ μόνον ἀποτυγχάνει. Ἀκολουθεῖ ἔπειτα κεφάλαιον, ἐν ᾧ παρατίθενται δείγματα

τινα τοῦ λόγου τῶν κατοικούντων τὸν Οἰνούντα, μετὰ τοῦτο λεξιλόγιον, ἀρκούντως πλούσιον. Ἐν τῷ 6' μέρει ἐξετάζει τὸν βίον, τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα, τὰς προλήψεις καὶ δεισιδαιμονίας, τὰς γοητείας, τὰς παροιμίας, ἔπειτα παραθετεῖ αἰνίγματα, ἄσματά τινα, ὥστε καθόλου εἰπεῖν ἀπαρτίζεται καθ' ἃ εἰπομέν τι ἄριστον.

Ἄλλ' ὡς ἐκ τῆς μεγάλης ἐκτάσεως καὶ τῆς πολυμεροῦς ἐξετάσεως καὶ τοῦ πλούτου τοῦ ὕλικου, ὅπερ συνήγαγεν ὁ φιλότιμος συγγραφεὺς πρὸς δὲ καὶ ἐκ σπουδῆς τινος πρὸς ἀποστολὴν αὐτοῦ εἰς τὸν διαγωνισμόν, ὅπως δι' ἐπιστολῆς αὐτοῦ δηλαδὲ, εἰσεχώρησαν καὶ τινα ἀβλεπτήματα. Εἶναι δὲ ταῦτα τοσοῦτον παραδοξότερα ὅσα μελετηρότερος καὶ ἐπιστημονικώτερος κατηρτισμένος ἀποδείκνυται ὁ κ. συγγρ. Οὕτω λ. χ. διδάσκει, ὅτι τὸ στ ἐτραπῆ εἰς γ ἐν τῷ ἀβάφτιγος, ἀφώτιγος, ἀμοίραγος, ἀχρόνιγος, τὸ τ εἰς γ ἐν τῷ ἀμέτρογος, ἀπίδηγος κλπ. Καὶ ὅμως τὴν περὶ τούτων ἀλήθειαν εὐρίσκει ἑκαστος ἐν τῷ 2' τόμῳ τῆς «Ἀθηνᾶς» σελ. 490. Οὕτως διδάσκει ὅτι τὰ εἰς—εω εἰς—εω καὶ εἰς—εω μείναντα μετέστησαν εἰς—εω—εω, ὅπερ ἀνάληθες, κτλ.

Ὅτι ὁ συγγρ. παρὰ πάντα ταῦτα ὁ κ. συγρ. εἰς παρατηρητικὴν καὶ ἐπιστημονικὴν μελέτην ἐκνήσθη, δηλοῦται ἐκ πολλῶν διδακτικῶν. Οὕτω λ. χ. παρατηρεῖ, ὅτι εἰς πηγάει τῆς νέας ἡμῶν γλώσσης εἰς—εω—εω εἰς—εω μᾶλλον παρακειμένον ἢ ἐνεστώτος σημασίαν, αἱ δὲ εἰς—ουμηνος μᾶλλον ἐνεστώτος, οἷον ὁ λεγόμενος, ἀποστελλάμενος, χηρευόμενος κλπ. ἀλλὰ τρεχούμενα, πλεούμενα, λαλούμενα, πετούμενα κλπ., ὅτι τὸ νε ἀπὸ τῶν προσωπικῶν ἀντωνυμιῶν μετεδόθη ἐπὶ τὴν ἐν. αἰτ. τῶν ἐπιθέτων, ἐμένα—νε ἐσένα—νε, ποῖονε καὶ ἔπειτα τὸν καλόνε, τὸν γλυκόνε κλπ. κλπ. Πόσον διδακτικαὶ δύνανται νὰ εἶναι τοιαῦτα παρατηρήσεις, μόνον οἱ περὶ τὴν γραμματικὴν ἀσχολούμενοι δύνανται νὰ νοήσωσι προσκλίντως.

Ἡ πραγματεία αὕτη εἶναι καὶ διὰ τοῦτο μεγάλη προσοχῆς ἀξία, ὅτι πάμπολλα διδακτικώτατα περιέχει γλωσσικὰ στοιχεῖα οὕτω λ. χ. σφίεται αὐτῇ ἢ ἀρχαία περιεκτικὴ

(α' γλῶσσος; συνταχθῆσιν)
(εὐκρινὲς δυνάμεις)
ε

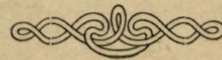
Αίνος. για συ. 9 διαφόρων ειδών

ΕΚΘΕΣΙΣ
ΤΟΥ Δ' ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΤΗΣ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΓΛΩΣΣΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΑΝΑΓΝΩΣΘΕΙΣΑ
ΕΝ ΤΗ ΜΕΓΑΛῃ ΑΙΘΟΥΣῃ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

τῆ 22 Φεβρουαρίου 1909

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΥΠΟΙΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ «ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ» Θ. ΤΖΑΒΕΛΛΑ
1-Ὁδὸς Ἀριστοίδου-1
1909

ΓΛΩΣΣΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΙΣ

ΤΟΥ Δ' ΓΛΩΣΣΙΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΥΠΟ

Γ. Ν. ΧΑΤΖΙΔΑΚΙ

ΚΑΘΗΓΗΤΟΥ ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΟΣ «ΤΟ ΚΡΑΤΟΣ» Θ. ΤΖΑΒΕΛΛΑ

1—'Οδός *Λοιστείδου—1

1909

τητα τῆς γλώσσης καὶ δὴ ὅτι σήμερον οὐ μόνον εἰς τὰ σχολεῖα ἐπέβη μεγάλη βελτίωσις περὶ τὰς διδασκτικὰς μεθόδους, περὶ τοὺς ἡμερωτέρους τρόπους καὶ περὶ τὴν κοσμιωτέραν γλῶσσαν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὰς τῶν ἀγροτῶν κατοικίας, διὸ πολλοὶ τῶν ἄλλοτε ἐν καθημερινῇ χρήσει ξένων λέξεων περιέπεσον ἤδη εἰς λήθην.

Κατόπιν διαλαμβάνεται περὶ τῆς γλώσσης τῶν διδασκτικῶν βιβλίων, περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς γραμματικῆς ἐν τοῖς δημοτικαῖς σχολείοις, περὶ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ Τύπου ἐπὶ τὴν μὲν ἰδίαν τῆς γλώσσης, προσκαλεῖ τὴν Γλωσσικὴν ἡμῶν Ἐταιρείαν νὰ ἀναλάβῃ τὴν λύσιν τοῦ γλωσσικοῦ ζητήματος ὀρίζουσα ἀκριβῶς τὴν διεύθυνσιν, καθ' ἣν καὶ τὸ μέτρον μέχρις οὗ πρέπει νὰ χωρήσῃ ἡ βελτίωσις τῆς γλώσσης. Ἀλλὰ ταῦτα πάντα ἐκθέτων ὁ φιλόπατρις συγγρ. λησμονεῖ, ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς ἡμετέρας Ἐταιρείας εἶναι κατὰ τὸν ἐπιστημονικὸν καὶ δὴ δὲν ἐπιτρέπεται αὐτῇ ν' ἀσχολῆται περὶ τὰ πρακτικὰ ζητήματα, περὶ τῶν ἠ. Πολιτικῶν δι' ἰδίων ἔργων φροντισίαν.

Μετὰ ταῦτα ἀναγράφει ὀλίγας λέξεις καὶ συντομώτατα ἐρμηνεύει αὐτάς· ἀτυχῶς εἰς τὸ δύσκολον τοῦτο ἔργον δὲν εἶναι προσηκόντως παρεσκευασμένος, διὸ καὶ πλημμελῶς πολλὰ ἐτυμολογεῖ καὶ ἀτελῶς ἄλλα ἐρμηνεύει· οὕτω λ. γ. παράγει τὸ ξάγι ἐκ τοῦ ἐξάγω ἀντὶ τοῦ λατ. exagium, τὸ φτουράω ἐκ τοῦ φθεῖρομαι ἀντὶ τοῦ obdurare, τὰ ρούχα ἐκ τοῦ ἐριούχα (πρὸβλ. Κορ. Ατ. Α' 176, Β' 323) κτλ.

Δευτέρᾳ ἐρχεται συλλογὴ φέρουσα τὴν ἐπιγραφὴν «Θεσπρωτικά, ἥτοι Δοκίμιον συλλογῆς ἀγράφων μνημείων ἐκ τοῦ γλωσσικοῦ ἰδιώματος τῆς ἐν Ἠπειρῷ Θεσπρωτίας καὶ Κεστροινῆς». Καὶ τῆς συλλογῆς ταύτης ὁ συγγρ. ὀλίγα τῶν ἠ. ἐπαγγέλλεται παρέχει καὶ ταῦτα οὐ προσηκόντως ἐξερμηνεύει, διότι καὶ πολλὰ καταλείπει ἡμῖν ἀνερμηνεύτα καὶ ἄλλα ἐρμηνεύει οὕτως ὥστε δὲν φαίνεται πειθῶν. Οὕτω λ. γ. καταλείπει ἄνευ τινὸς ἐρμηνείας φράσεις οἷον: δῶσ' ἀγέρα τοῦ ζουροῦ νὰ πιάσῃ τὸ λαμῷ του, ἀπόμεινε σὰν ἡ Σούλτω

μὲ τὴν ὀκνάν, τοῦ μπαίνει ὁ Μάνης ε' τῆ θύρα, ἔσπειρα φακῆ, ἔχει ἄλλο σιτάρι ὁ ἀγὰς κλπ. κλπ. (Ἐν Κρήτῃ τὸ ἔσπειρα φακῆ σημαίνει ἐφυγε τρέγων ἐκ τῆς μάχης, διότι κατὰ τὴν σπορὰν τῆς φακῆς ὁ σπείρων κάμνει μεγάλα βήματα καὶ προβαίνει ταχύτερον ἢ κατὰ τὴν σπορὰν τοῦ σίτου, ἵνα μὴ πίπτῃ πολὺς σπόρος). Ἐπίσης γράφει «Ἡ Μάρω ἐργάτες γύρευε κ' αὐτὴ ἐργατολόγα», ἀνθ' οὗ ἡμεῖς λέγομεν ἡ ἀλεποῦ ἔχεν ἐργατῶν κ' ἐκεῖνη ἀκριδολόγα, ἥτοι ἐνῶ εἶχεν ἐργάτας ἐργαζομένους εἰς τὰ κτήματά της, αὐτὴ εἴητι ἀκριδὰς, ἥτοι πράγματα ἀνάξια λόγου, κατέλειπε δὲ τοὺς ἐργάτας ἀνεπιτηρήτους. Ὅπως γράφει ὁ κ. συλλογὴς, δὲν φαίνεται τί ἀποπρῶν ἐκαμνεῖ ἡ Μάρω καὶ δὴ τί λέγει ἡ ἀλεποῦ. Ὅμοιος γράφει σπῖτι βουκομῆσα «πλήρες ἀγαθῶν». Ρίχν' ἀπὸ τὸ αἰῶν τῆς περισκεψίν. Δὲν ἔχει ἀνάμνησιν οὐδὲν ταῦτα πάντα καὶ ἄλλα πολλὰ ἄλλως λεγόμενα παρ' ἡμῖν ἐγείρουσι περὶ τὴν ἀσπιστικὴν ἡμῶν, ἐν ἧν ὄντως οὐκ ἐπὶ τῶν ἐν Ἠπειρῷ.

Ἡ γλωσσικὴ ἢ Συλλογὴ κειμηλίων τῆς Ἠπειροῦ, ἐκ Δροβιάνης. Πραγματεία ἐκ σελίδων μικρῶν 128, περιέχουσα πρῶτον γλωσσικῶν, κύρια ὀνόματα, αἰνίγματα, παροιμίας, λέξεις, 10 ἄσματα, καὶ τέλος ὀνόματα σταφυλῶν καὶ ἀπίων.

Τὸ ἔδαφος ἐφ' οὗ εἰργάσθη ὁ φιλόπατρις συλλογὴς εἶναι μὲν γόνιμον ἀρχαιοπρεπῶν λέξεων, βροθεῖ δ' ὅμως καὶ ἀκνηθῶν διὰ τὴν μετὰ πολλῶν ξένων λέξεων ἀνάμειξιν τοῦ αὐτοῦ λαλουμένου ἰδιώματος, δὲν ὑπῆρχε δὲ ἀτυχῶς ἡ ἐπιστημονικὴ μὲν ἰδέα καὶ ἐπιμέλεια αὐτοῦ ἀνταξίαν τοῦ ἔργου. Διὰ τοῦτο ἄλλα μὲν ἀναγράφει ἄνευ τινὸς ἐρμηνείας, οἷον γομαροδουλειά, γαιόσκοιφος κλπ. κλπ., ἄλλα δὲ μετὰ διαφόρου ἐνίοτε ἐρμηνείας καὶ ὀρθογραφίας, ὥστε ἀγνοεῖ τις ποτερεῖ ἢ ἀληθῆς. Οὕτω λ. γ. γράφει ἄρα ἡ ἀρουρ α=ἀγρός, βλισοῖδι (βρώω) καὶ βλισοῖδι =εἰσόδημα κτλ., ἄλλα ἐτυμολογεῖ πλημμελῶς, οἷον ἀπαργιασμένος (ἀπὸ τὸ παραιτῶ), βαγένιον=ἀπὸ τὸ βάλλω εἶνον, βρίζα=σίκλη ἀπὸ τὸ ρίζα, ζαγάρι=εἰ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΘΗΝΩΝ

δος σκύλου από το ζωάγοιον, ἦδεμ=πη-
δω, χορεύω από το ἦδομαι, κενέθ από το
κενώω κλπ. Άλλα ἔρμηνεύει ἀτελῶς, εἶον
γορεμία=εἶδος δένδρου, κούρκουνας
εἶδος δένδρου, ζελεκιά εἶδος δένδρου κελαι-
λοῦς, ζοχάδες=ἀρωστιάς εἶδος, καπνο-
πούλα=εἶδος πτηνοῦ, κουφοστορή=εἶ-
δος πτηνοῦ τοῦ κάμπου κλπ.

Ἄλλα δὲ πάλιν ἔρμηνεύει ἢ ἀντικρὺς κα-
κῶς ἢ οὕτως ὥστε ἀδύνατον νὰ νοήσῃ τις
τί λέγει, λ. γ. κουλιούρα=τήναζε, κα-
πρὶ=βάστυγος, καμπροάχανον=ὄπου
ἔχει τὰ φύλλα σὺν τῷ πανί τῷ καμπί, καρ-
κατσούλα (ἀδειανή), γουλιάστρα=γά-
λα, γικόφος=κάτω ἀπὸ τὰς χεῖρας κλπ.

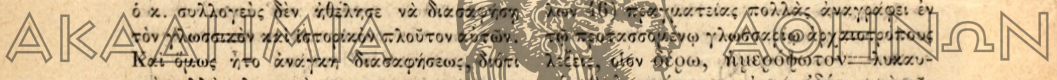
Ἄλλη συλλογὴ φέρει τὴν ἐπιγραφὴν «Μο-
ραϊτικά τραγούδια» περιέχουσα ποιήματα
δημοτικὰ ἄσματα ἤτοι 1) τῆς ἀγάπης, 2)
τῶν ἀρμάτων, 3) τοῦ γάμου, 4) τοῦ θανά-
του, 5) ἄλλα διάφορα καὶ 6) διστιχα. 12
ἄσματα ταῦτα δὲν στεροῦνται βεβαίως
γλωσσικῆς καθὼς οὐδὲ ποιητικῆς ἀξίας, ἀλλ'
ὁ κ. συλλογὴς δὲν ἠθέλησε νὰ διασώσῃ
τὸν γλωσσικὸν καὶ ἠποικίαν πλοῦτον αὐτῶν.
Καὶ ὅμως ἦτο ἀνάγκη διασαφήσεως διότι
καὶ πολλὰ γλωσσικὰ στοιχεῖα προσπιπνοῦσι
τοῖς ἐξ ἄλλων χωρῶν ὁρμωμένοις ἀσασθ καὶ
οὐκ ὀλίγα τῶν ἀρμάτων τούτων ἔχουσιν ἰ-
στορικὴν βῆσιν δὲν δύναται δὲ πάντως νὰ
ὑποτεθῇ ὅτι πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς πρόσωπα
εἶναι πασίγνωστα, ὅπως λ. γ. ὁ Θ. Κολο-
κοτρώνης. Ὅστις ἄρα τοιαύτας ἐργάζεται
συλλογὰς, ὀφείλει νὰ ἔχῃ πάντοτε πρὸ
ὀφθαλμῶν ὅτι οἱ ἐξ ἄλλων χωρῶν ὁρμωμένοι
ἔχουσιν ἀνάγκην ἐπικουρίας πρὸς ὀρθὴν κα-
τανόησιν αὐτῶν.

Συλλογὴ λέξεων καὶ διαφόρων δη-
μοτικῶν ἠομιῶν, παροιμιῶν καὶ αἰ-
νιγμάτων τῆς νήσου Νισύρου. Ἡ συλ-
λογὴ αὕτη περιέχει περὶ τὰς 200 λέξεις,
μοιρολόγια, παροιμίας, ὀλίγα ἄσματα καὶ
σύντομον περιγραφὴν τῆς νήσου Νισύρου. Ὁ
συγγραφεὺς εὐτύχησε νὰ ἔχῃ πρὸ αὐτοῦ πε-
δισὺν ἐρεύνης πλούσιον ἀρχαιοπινῶν λέ-
ξεων καὶ ἄλλων ἐδιερρηθῶν γλωσσικῶν φαι-
νομένων. Οὕτω λ. γ. λέγεται αὐτόθι κά-
τεργο ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ φρουρίου,
ἐλαθε ἐπὶ τοῦ παρεφρόνησε, (ἐ)λατὸς ἐπὶ

τοῦ βλαστοῦ, λιπόπτη ἐπὶ τοῦ λιπούς, μέφ-
τρινα=μέμπτρια, σύνωρος=νωπὸς κλπ.
κλπ. Ἀτυχῶς, ὡς φαίνεται, δὲν εἶχε τὴν ἀ-
παιτουμένην διὰ τὸ ἔργον προπαιδείαν, ἐν-
τεῦθεν πλημμελῶς ἐτυμολογεῖ πολλὰ καὶ
ἀτελῶς ἄλλα ἔρμηνεύει. Οὕτω λ. γ. ἀναγεί τὸ
ὄρημα εἰς τὸ ἀρομόζω ἀντὶ ὄρημα, τὸ
ἀοιάθονα εἰς τὸ ἀοὴν ἀντὶ ὄσθην, τὸ
Τουρα. ἄλικο (χρῶμα) εἰς τὸ ἄλς ἄλδος,
τὸ ἀποβοροδινός=ἔωλος εἰς τὸ ἀποβορά
ἢ ἀποφορά ἀντὶ ἀποβοροδινός, τὸ πικά,
τὸν ἔχω πικά, εἰς τὸ πῆμα κλπ.

Περὶ τῆς ἐν Ἠόντῳ λαλουμένης Ἑλ-
ληνικῆς διαλέκτου. Πασιγνωστὸν τυγ-
χάνει σήμερον πῶσον ἀρχαιοπινῆς εἶναι ἢ
ἀνὰ τὸν Ἠόντον λαλουμένη Ἑλληνικὴ
γλῶσσα. Αὕτη διασφῶζει μέχρι σήμερον ἄλλα
τε πολλὰ ἀρχαιοπινῆ καὶ δὴ καὶ τὴν προ-
σοφίαν τοῦ ἠ διαφόρον τῆς τοῦ ι, λέγουσα
τιμῶσαν, ἐγοῦπνεσα, ἐτέρεσα, ἐμέτερα,
ἐτάννε, μακαρίτες κλπ. Ἐντεῦθεν ὁ κ.
συλλογὴς τῆς παρουσίας μικῆς (ἐκ φύ-
λων ἢ) πραγματικῆς πολλὰς ἀναγράφει ἐν
τῷ προκείμενῳ γλωσσικῷ ἀρχαιοπινῆς
λέξει, ὡς ἔστω, ἠμεροφῶτον=ἠμερο-
φῶσι, ἠλασσάκρον=ἠκτῆ, ἰδέα μετὰ τῆς
ἀρχαίας σημασίας=ἴψις, ἐμρανίσις, ἰστο-
ρῶν ἡμῶς=διηγοῦμαι, (i) κανεῖται=
ἀκαί, τελεμονῆ=ἰσχατία, ὑλάζω=ὕλα-
κτώ, φτεῖρα, φτειριῶ, χτέσκουμαι ἐχτέ-
θα=κτώμαι ἐκτίθην κλπ. Λυπηρὸν μόνον
εἶναι ὅτι ἀτελείστερον πῶς παρεσκευασμένος
εἰς τὸ ἔργον αὐτοῦ σφάλλεται πολλοῖς
οὕτω λ. γ. γράφει τὴν λέξιν δεῖσα=πηλός,
ὀμιγλη, διὰ τοῦ υ, τὴν λέξιν ῥώγα-ῥω-
γίν-ῥωίν=θηλῆ τοῦ μαστοῦ, διὰ τοῦ ο,
τὸ ἐκ τοῦ λίστρον παραγόμενον ἐλάχιστε
συνάπτει πρὸς τὸ λίστος κλπ.

Ὅπως τὸ γλωσσάριον αὕτω καὶ ἡ γραμ-
ματικὴ εἶναι μὲν πολλῆς προσοχῆς ἀξία δι'
ὅσα παρέχει ἀρχαῖα στοιχεῖα, ἀλλὰ δὲν
συνετάχθη καθ' ἕν τρόπον ἀξιόμην σήμερον
ἐντεῦθεν συντόμως καὶ ἀνευ τινὸς ἔρμηνειας
ἐκτιθενται τὰ φαινόμενα, εἰπου δὲ τοιμάται
ἔρμηνεια τις, συνήθως δὲν εἶναι ἐπιτυχῆς.
Καὶ ὅμως ἡ διαλεκτικὸς αὕτη διὰ τε ἄλλα
καὶ διότι πρὸς τὰ ἀρχαῖα κληρονομηθέντα
προσῆλθον καὶ ἀνεμειχθησαν ἄλλα μὲν κατὰ

(i) ἦτο ἡ ἀρχαία λέξις τῆς ἀκαίης
ἢ ἀκαίης

τοὺς Βυζαντιακοὺς χρόνους διὰ τὴν Ἐκκλησιαστικὴν καὶ τὴν ἄλλην διοίκησιν τοῦ Κράτους, ἀλλὰ δὲ βραδύτερον ἐπὶ τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Πραπέδουτος καὶ ἄλλα τέλος ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις διὰ τὰ σχολεῖα, τῶν Τύπων κλπ., οὔτε ὀλίγα οὔτε πάντοτε εὐκόλα πρὸς λύσιν παρέχει προβλήματα. Οὕτω λ.χ. παρὰ τὸ ῥάφτες, κλέφτες, τεχνίτες κλπ. λέγεται τούτο μὲν ὀσπόρες, ἀνευ τοῦ η ἢ ε τοῦτο δὲ πραγματευτής, μαθητής κλπ., παρὰ τὸ μήψε, Ἐλένε κλπ. λέγεται ἢ ἀγάπ', ἢ Τρίτ' κλπ. καὶ πάλιν ἢ κάμασι, ἢ πίστι, ἢ παιδείῃ καὶ ἢ Πόλ' κλπ. Τοιαῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ ἀπαντῶσιν ἐν τῇ γραμματικῇ τοῦ Πόντου προβλήματα, ἀλλ' οὐδὲν τούτων λύει ὁ κ. συγγραφεὺς.

II. Ἀραβαντινοῦ Ἡπειρωτικῶν γλωσσάριον. Ἐν τῇ εἰσαγωγῇ ἐκτίθησιν ὁ συγγραφεὺς ὅτι σκοπὸς αὐτοῦ ἦτο νὰ περιλάβῃ ἐν αὐτῇ συμφώνως πρὸς τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ γλωσσαρίου μόνας τὰς Ἡπειρωτικὰς λέξεις, ὅτι δὲ πρὸς τοῦτο ἀπέβαλε κατὰ τὸ ἐνὸν πάσαις τὰς καὶ ἀλλαχοῦ γνωστάς, ἐκτὸς ἐὰν λέγονται ἐν Ἡπειρῷ μετὰ ἰδιαιτέρας σημασίας ὁμοίως ἀπέβαλε καὶ πάσαις τὰς ἑνωμένας λέξεις. Ὁ συλλογεὺς καὶ φιλοτιμῶς καὶ ἐπιμακρῶν χρόνων εἰργάσθη καὶ περὶ τοῦ ἑαυτοῦ αὐτῶν ὀρθογράφου λέγων: αἰεταὶ, νόπιτω, κηρός, νὰ ἀναγνωρισθῇ ἢ χρησιμότης τῶν τοιούτων γλωσσικῶν συλλογῶν καὶ νὰ σπεύσωσιν οἱ λόγοι ἐκάστης Ἑλληνικῆς ἐπαρχίας, ἵνα μετὰ ζήλου ἀσχοληθῶσιν εἰς τὴν τοιαύτην περισυλλογὴν ὅλων τῶν ἐν χρήσει παρὰ τῷ λαῷ ἀθησαυριστῶν λέξεων, ὥστε νὰ συγκεντρωθῇ οὕτω καὶ ἀποταμειθῇ τὸ ὑλικόν, δι' οὗ ὅταν εὐρεθῇ ὁ μελλὼν νὰ συντάξῃ τὸ πλῆρες Λεξικὸν τῆς Νεοελληνικῆς, θὰ δυναθῇ νὰ ἀνεγείρῃ τὸ πανελλήνιον τοῦτο ἔθνικόν οἰκοδόμημα τέλειον». Ταῦτα ἔγραψεν ὁ φιλόκατος καὶ λόγιος ἐκεῖνος ἀνὴρ πρὸ 58 ὅλων ἐτῶν, τῷ 1851. Ἐὰν δὲ αἰσθῆσαι τοῖς ἀπαιχομένοις τῶν ἐπὶ τῆς ἡμετέρας γῆς τελομένων ὑπόρχῃ, ἢ ψυχῇ αὐτοῦ θέλει ἀγάλλεσθαι σήμερον, ὅτε ἢ συμβουλή καὶ τὸ παράδειγμα αὐτοῦ περὶ τῆς χρησιμότητος τῶν τοιούτων συλλογῶν εἰσα-

κούσθωσαν, διὰ καὶ πολλοὶ πολλαχῶθεν συνεργίζονται ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ, καὶ αὐτῇ ἢ Ἑλληνικῇ πολιτεία ἐγὼ νὰ ἀναλάβῃ, ν' ἀνεγείρῃ τὸ μίγα ἔθνικόν οἰκοδόμημα, ὅπερ προφητικῶς προείδεν ἡ εὐγενὴς ψυχὴ αὐτοῦ.

Νοεῖται οὐκ αἰετῶν ὅτι τὸ ἔργον συνπαχθὲν πρὸ τούτου χρόνου δὲν ἐπιτρέπεται νὰ κριθῇ κατὰ τὰς ἀξιώσεις τῆς σημερινῆς ἐπιστήμης, διότι ἐπὶ πολλὰ φαινόμενα προσεχόμεν' ἡμεῖς σφόδρα σήμερον, ἀ ἐκείνοι μικρὸς μόνον ἤξιον προσεχῆς. Ἀλλὰ παρὰ ταῦτα τὸ ἔργον εἶναι πολλοῦ λόγου ἀξίον, διὰ τε ἄλλα καὶ διότι πλείστα ἐκ τῆς φυσικῆς ἱστορίας εἰς τὰ ζῶα καὶ εἰς τὰ φυτὰ ἀναφερόμενα καλλίστα ἐξηγηθῆσθαι ἐν αὐτῷ ὑπὸ τοῦ πολυμαθοῦς ἐκείνου ἀνδρός, οἷον ἀγριόπιπτος ὁ τέτραξ, ἀγριοχελιδονοῦ ἢ δρεπανίς κύπελος, ἀλεποπόρᾶ—σταφυλῆ, ἢ ἀλωπεκίς διὰ τὴν ὁμοιότητα πρὸς οὐκ ἀλώπεκος, ἀρμενίδι ὀναυτίλος (μαλάκιον), βουτιστάρι ἢ κολυμβίς (πτηνόν) κλπ. Προσέθεσ ὅτι πολλὰ ἀρχαιοπνεῖς λέξι' ἀναφέρονται ἐν καθημερινῇ χρήσει ἐν Ἡπειρῷ καὶ εὐρίσκονται συνειλεγμένα καὶ ἐμαρτυρούμενα ἐν τῷ γλωσσάρῳ τούτῳ, οἷον ἀκίρνον, κελον, ὄρκυνος—ὄρκυος, ὄσμι, πρῶνι, πᾶνες, μάστακος, μανῆς τοῦ ἰατρῆ, ἀκίφω, ὄρογο, τοῖσιπῶ, τρῶφιλι κλπ. Συνακόμωσ εἶπεν ἐπειδὴ καὶ ὀλίγα γίνεσθαι διαπιστῶν οὕτω πιστῶς τὸν ἀρχαῖον ἑπὶ τῶν ἰησαυρῶν ὅσον ἢ εὐκῆδος. Ἡπειρῶ καὶ ἐπειδὴ ἐπιμελέστατα συνελέχθη ὁ θησαυρὸς αὐτῶν ὑπὸ τοῦ φιλοπόνου συγγραφέως, δὲν διατάζομεν νὰ εἰπωμεν, ὅτι τὸ ἔργον αὐτοῦ ἀπαλλασσόμενον τῶν μικρῶν αὐτοῦ κηρῶν, ὀφειλομένων, ὡς εἰπομεν, ἀπλῶς εἰς τοὺς χρόνους καθ' οὓς συνετάχθη, θὰ εἶναι τὸ πλουσιώτατον τῶν ὅσα μέχρι τοῦδε ἐγράφησαν περὶ τῆς Ἡπειρωτικῆς διαλέκτου, καὶ ὅτι εὐσεβίς καὶ ἀμα χρίσμων εἰς τὴν ἐπιστήμην ἔργον θέλουσι πράξει τὰ ἀξία αὐτοῦ τέκνα, ἂν προβάσιν εἰς δημοσιεῖσιν αὐτοῦ, ὡς ἐν ἐπιστολῇ συνθευούσῃ τὸ γλωσσάριον δηλοῦσιν.

Τὴν γνώμην ταύτην, ἢς ἕνεκα, καὶ οὐχὶ χάριν χρηματικῷ βραβείου, ὑπέβαλον οἱ φιλόστοργοι υἱοὶ τοῦ εὐγενούς Ἡπειρωτοῦ τὸ ἔργον αὐτοῦ εἰς τὴν κρίσιν ἡμῶν τὴν γνώμην,

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΤΩΝ ΦΙΛΟΛΟΓΩΝ

λέγομεν, ταύτην μετὰ πολλῆς χαρᾶς ἀποφάνεται περὶ αὐτοῦ ἡ ἀγωνοδίκος ἐπιτροπεία.

Μακεδονικὴ Συλλογὴ, φέρουσα τὸ ρητὸν «Κάλλιο λάχανα ἢ εἰρήνια παρὰ ζάχαρι καὶ γκρίνια». Ἰκανῶς ἐκτενὴς ἐκ μεγάλων σελίδων 94, πραγματεύεται περὶ τῆς γλώσσης καὶ τῆς λαογραφίας τῶν τριῶν μεσημβρινωτέρων ἐπαρχιῶν τῆς Μακεδονίας, ἧτοι Ἀνασελίτης, Γρεβενῶν καὶ Σισανίου, περιέχει δὲ ἄσματα, ποιήματα, ὡς γαμήλια, τοῦ χροῦ, ἱστορικὰ ἠθόμενα κατὰ διαφόρους ἑορτάς, μοιολογία κλπ., εἶπειτα περὶ τὰ πεντήκοντα γνωστὰ ὀνόματα οἰκιακῶν ἐπιπλῶν καὶ ἄλλων πραγμάτων, παραδείγματα τινὰ τῆς κλίσεως ὀνομάτων καὶ ρημάτων, κατόπιν παροιμίας καὶ γνομικά, δεισιδαιμονίας, εὐχὰς καὶ ἀράς, παιγνίδια, χαιρετισμούς, αἰνίγματα, ἀνέκδοτα καὶ τινὰ παραμύθια.

Ὁ συλλογεὺς φάνεται γνήσιος ἐραστὴς τοῦ βίου τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, διὸ καὶ ἐπέστησε τὴν προσοχὴν ἐπὶ πάσας αὐτοῦ τὰς ἐκφάνσεις καὶ ἡ συλλογὴ παρέχει ἀρκούντως πλουσίαν εἰκόνα τοῦ κατὰ τὰς εἰρηματικῆς ἐπαρχίας βίου τῶν Ἑλλήνων. Ἀτυχῶς ἄλλοιον περὶ τὴν γλῶσσαν δὲν φάνεται ἀγαθὸν ἐπίμαχον μετὰ τῆς αὐτῆς ἀνάτης, διὸ ἐλαχίστα διδασκεί ἡμᾶς περὶ αὐτῆς. Καὶ οὕτως καὶ ἐν τοῖς ἄσμασι καὶ ἐν τοῖς παραμυθίοις καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις πολλάκις ἦτο ἀναγκαῖον νὰ σημειώσῃ περὶ τῆς σημασίας ἢ τοῦ τύπου τῶν λέξεων τὰ πρὸς νόησιν ἀπαιτούμενα, διότι ὅσα γνωστὰ καὶ οἰκεία φαίνονται αὐτῷ δὲν εἶναι βεβαίως πάντοτε τοιαῦτα ὁμοίως καὶ τοῖς ἐξ ἄλλων χωρῶν καταγομένοις, ἄλλως τε καὶ ἀφοῦ οὐκ ὀλίγοι τῶν ἐν τούτοις λέξεων εἶναι ξένοι τὴν καταγωγὴν. Τὰ τῆς συλλογῆς ἄρα ταύτης δεόνται ἀκόμη ἐπεξεργασίας, ἵνα καταστῶσιν ἀληθῶς χρήσιμα.

Γλωσσόριον καὶ ἄσματα τῆς Ἀνακοῦς (Μικρᾷ Ἀσίᾳ). Οὐκ ἔστι τοῖς μὴ δοῦσι ξύμμαχος τύχη. Τοιαύτην ἐπιγραφὴν φέρει καὶ ὑπὸ τοιοῦτου ῥητοῦ συνοδεύεται ἡ συλλογὴ αὕτη ἐκ δύο μερῶν καὶ ἐκ σελίδων μεγάλων 90 συγκεκμην. Ἐν τῷ πρώτῳ μέρει περιέχεται ἐκτενὴς λεξιλόγιον

καὶ γραμματικὴ, ἐν δὲ τῷ β' δημοτικὰ ἄσματα μετὰ ἐρμηνευτικῶν σχολίων. Ἡ διὰ λεκτος τῆς ἐν Καππαδοκίᾳ Ἀνακοῦς διέσωσε πολλὰ τὰ ἀρχαῖα στοιχεῖα, λέξεις καὶ σημασίας λέξεων. Οὕτω λ. γ. λέγεται αὐτόθι ἄλυκός=ἀλυμρός, βρασόνια=βραχιόνες, βροχῶμαι=βρυχῶμαι, δάκνω ἔδακα νὰ δάκω, ζένω ἔζωσα=βράζω, θύρα, ἐγκία=οὐγκία, ἰμάτι=ἰμάτιον, κείμαι, κουφάκι ἀπὸ τοῦ κουφός=ἡ κισσῆρες, κωθῶν(ιον)=στᾶννος, λαχτῶ ἐλάχτισα, λίτρου, ὄλκος=ἔλκος, (ὀ)μάζω, ἔμασα, ὀξίζω, ὀξύγαλα, ὄρομαν, ὄστούδι, ὄστράκι, (ἐ)πιτάζω=πέμπω, σινιάζω=κοσινιάζω, σκεῦος, σχῶρια=κισῶρια, ταρίσια=ταρίγια, τερομῶνια=ἄρια ἀγρῶν, τουκάνια=τουκάνια=σανὶς ἀλωριστικὴ, ὑλίω κλπ. Ὁμοίως λέγεται ἰδιορῦθμος τὸ γέλασμα ἐπὶ μόνου τοῦ γέλωτος, οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῆς ἀπάτης ὅπως ἦδη ἀπὸ τοῦ Θεόγγινος λέγεται παρ' ἡμῖν τὸ γελῶ γιὰρὸς=ἕγηρὸς ἐπὶ τοῦ ἕγιους, οὐχὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἐπιπέτων: δικίζω καὶ δικιέμαι, ἧτοι δικιέμαι=δικιέμαι ἐπὶ τοῦ νυμφεύειν καὶ νυμφεύωμαι, τὸ γάμου ἐκλήθεντος ὡς τῆς ἐπιπέτου διοικήσεως τοῦ ἀνθρώπου: τὸ κείμαι ἐπὶ τοῦ ἐκπιπέτω, τὸ κείμαι ἐπὶ τῆς ἀνεγέρσεως, ὡς τῆς κείμαι, κείτω καὶ κείμαι=καίω, κείτω ἀδανειστικῶς (παρὰ τὸ Ὀμ. ἦσαι ὀνειδίζων): τὰ κείμεις λέγομενον αἰεὶ ἐπὶ τοῦ τίς, οὐχὶ δὲ κατ' ἐπι ἀνήσεως=οὐδεὶς: τὸ μαγεύω ἐπὶ τῶν ἀπατῶν, τὸ μαθητεύω ἐπὶ τοῦ διδάσκω (πρὸς. πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη): ὁ πόνος ἐπὶ τῶν κατ' ἐξοχὴν πόνων, τῶν ὀδίνων, σύντεκνος ἐπὶ τοῦ βαπτιστικοῦ: τσίκνα ἐπὶ τοῦ καπνοῦ, δι' οὗ πιστεύεται ἡ ἐκ τῆς κνίσης παραγωγὴ τοῦ γνωστοῦ τσίκνα: τὸ φαγεὶ κατ' ἐξοχὴν ἐπὶ τοῦ ζώου, τῆς σούπας: ψήφος ἐπὶ τοῦ ἀριθμοῦ καὶ ψηφείμαι=ἀριθμοῦμαι, τὰ ἄστρα ἔχουν μέτρα, τὰ φύλλα ἔχουν ψήφους, κ' ἐκεῖνα μέτρα δὲν ἔχουν καὶ ψήφο δὲν ψηφείται.

Καὶ ἡ γραμματικὴ ἔχει πολλὰ τὰ ἀρχαιοπρεπῆ καὶ ἰδιαίτερα: οὕτω λ. γ. ἀγνοεῖται τὸ θά, ἀντ' αὐτοῦ δὲ λέγεται κατὰ πλαισιότερον τρόπον ἡ ὑποτακτικὴ μετὰ τοῦ

AKADHMATA

(α) ἡ ω Σημερία γ 901 περιγράφουσαν
(β) γ ω Σημερία κενεῖς = 915, ἔθεν ἡ 90 κενεῖς
ἡ 915 κενεῖς ἡ = 915

γνος=ή λύγος, πάσσαλες, δραπε-
τεύου, νομή, άπουργός, λ(ι)χανόν,
νηρόν και νερόν=ύδωρ αλλά και νερές=
πρόσφατος, δι' ου άποδείκνυται και εκ τής
λαλουμένης περιφανώς ή εκ του νεαρόν
παραγωγή του ήμετέρου νερόν κλπ. κλπ.
Τοιουτοτρόπως αι πραγματεΐαι αύται και εις
λογον πλούτου αρχαίων στοιχείων και εις
λόγον μεθοδικής εξετάσεως είναι των άρί-
στων ύποβληθέντων εις τόν διαγωνισμόν
εργων.

Τοιούτον ύπερξε, Κύριοι, τό έργον εις
ο κατά τό παρελθόν έτος έπεδόθησαν πολ-
λοι πολλαχθεν εύγενεις έρασταί τής πα-
τρίου ιστορίας, γλώσσης και δόξης. Πρός
πάντας τούτους εξ Ίσου ή Γλωσσική Έται-
ρεία άπενέμει τόν δικαίον επαινον έφ' οίς έ-

μόγησαν και τήν εύχην ίνα μή αποκά-
μωσιν εργαζόμενοι τό εύσεβές και φιλόπατρι
έργον. Ιδιαιτέρως δε ή άγωνόδικος έπιτρο-
πεια προτείνει, ίνα τό μόν πρώτον βραβείον
άπονεμηθῆ εξ ήμισείας τούτο μόν εις τόν
συγγραφέα των Γλωσσικών έπισκέψεων έν τῷ
ιδιωμάτι Κονιστρών και Αύλωναρίου και
Σκύρου, τούτο δε εις τόν συγγραψαντα τό περι
τής συγχρόνου Θεσσαλικής διαλέκτου δια-
γώνισμα. Έξ δε δεύτερα βραβεία άπονεμηθῶ-
σιν εις τὰ ακόλουθα 1) Γλωσσάριον τής έν
Καππαδοκία Ανακούς, 2) Δημώδες λεξιλό-
γιον Ήπειροθεσσαλίας, 3) Δημώδες γλωσσική
ύλη εξ Αΐνου, 4) Έλληνικήν ζών, 5) Οί-
νοντυακά, 6) επίδρασιν τής εκκλησιας
επί τήν νέαν Έλληνικήν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΕΡΘΕΙΣ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΚΑΔΗΜΙΑΝ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΚΑΙ ΛΕΤΤΕΡΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ